

az 51./2015. (III.26.) sz. Önkormányzati határozat melléklete

**BALASSAGYARMAT VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
2014-2019. ÉVI CIKLUSRA VONATKOZÓ**

GAZDASÁGI PROGRAMJA

Balassagyarmat, 2015. március

VÁROST ÉPÍTÜNK

ALAPELVEK

2006-ban a Tisztesség, Együttműködés és Bizalom hármas hitvallásával indultunk útnak – vállalásaink hitelességét és sikerét Balassagyarmat polgárai immáron harmadszor ismerték el. Balassagyarmat ma újra büszke, kultúrájában és gazdaságában is erősödő, polgári jövőképpel rendelkező város.

A közös tenni akarás, minden Gyarmati polgár összefogása eredményezte közös sikereinket!

Az embereket, s az önkormányzatokat is érintő elmúlt esztendő drámai megszorításai ellenére céltudatosan haladtunk előre. Balassagyarmat polgárai e közös munkát: a közösen elért sikereket és a tenni akarás tisztességét támogatták 2014. október 12-én hozott határozott döntésükkel. Tudatosan vállaljuk, hogy nem új önkormányzati ciklust kezdünk, hanem folytatjuk a 2006-ban megkezdett munkát: működésünk nem első, hanem sikerekkel teli kilencedik évébe kezdünk. Ambíciónk most is a polgárosodás fejlesztése. Ennek fényében vállalkozunk újra a szolgálatra!

A települések mozgásteret az önkormányzati rendszer átalakításának és a szektort érintő kormányzati adósságrendezésnek köszönhetően jelentősen megnőtt. Az állami közvetlen feladatellátás bővülése és a városi hitelek kiváltása, az eladósodás megszüntetésének eredményeként a településüzemeltetés egyre inkább a helyi kompetenciákra épül. Ez hosszútávon fenntartható gazdasági struktúrát eredményezett, amelyben az állami finanszírozás helyett a helyi bevételek válnak meghatározóvá – vagyis a gazdasági kitettséget már nem az állam, hanem a helyi közösség állapota és képességei határozzák meg.

Büszkék vagyunk rá, hogy a várost érintő fontos ügyekben, mint például a ciklusokon átívelő településfejlesztés, mindig sikerült összhangot találnunk a testületben. A város fejlesztését szolgáló pályázataink mindegyikét **ellenszavazat nélkül fogadta el a testület**, miként a 2014-2020-as Európai Unió ciklushoz és a várható hazai forrásokhoz igazított középtávú önkormányzati fejlesztési programot is **181./2013.(XI.28.) számú önkormányzati határozatában**. Hiszünk az Összefogásban: a választásokon is megerősített 76 fejlesztési célt tartalmazó projektcsomag tartalmazza **az elkövetkező ciklus fejlesztési prioritását**.

Természetesen vállalásaink függenek Magyarországtól, a magyar cégek és a magyar állampolgárok gazdasági lehetőségeitől. Az intézményrendszer, a feladatellátás, a városüzemeltetés vagy költségvetésünk, s benne saját adórendszerünk természetesen függ majd a nemzeti kormány intézkedéseitől, gazdaságpolitikájától, az önkormányzatokat érintő finanszírozási elvektől. E tekintetben tehát e törvényi és költségvetési keretekhez kell igazítanunk intézményi, feladatellátási és városigazgatási vállalásainkat. Előtérbe helyezve hat kardinális célt, melyet egyetlen szópárban foglalhatunk össze: **VÁROST ÉPÍTÜNK**. Hivatásunk, hitünk és szenvedélyünk Balassagyarmat, s ez nem csak erkölcsi hozzáállásunkat jelenti, hanem várospolitikai, gazdasági hitvallásunkat is. Ahogy négy éve fogalmaztuk: a Város minden előtt! A Város, melyet éppúgy jellemeznek gazdag szolgáltatásai, intézményei, közalkalmazottai, mint lakói, lakásainak ivóvízellátása, közlekedése, tereinek állapota. Ezért kötelező vagy vállalt feladataink alapján intézményhálózatunkat úgy kell fenntarthatóvá tételre kialakítanunk, hogy elegendő mozgásterünk legyen urbanisztikai feladataink biztosítására is. Úgy, hogy Balassagyarmat valóban régi polgári fényében tündökölhessen. Úgy, hogy a helyi adót fizető polgárok és vállalkozások valóban érezzék adójuk megtérülését: mindennapi megtermelt forintjaikat ne tőlük független feladatokra költse.

Hat legfontosabb célunk – választási programunkban is leírtak alapján – a következő:

1. IPARI ÉS KERESKEDELMI TERÜLETEK FEJLESZTÉSE AZ ÚJ MUNKAHELYEK ÉRDEKÉBEN

Egy város megtartó erejét a biztos munkahelyek jelentik. Igaz, hogy egy önkormányzat nem tud közvetlenül jelentős számú munkahelyet létrehozni, de minden városvezetés legnagyobb felelőssége, hogy ezek megteremtését elősegítse. A nyilvánvaló kormányzati lobbiban (a helyi gazdasági szféra pályázatainak támogatásán), a helyi vállalkozások segítségével (részükre versenyárkedvezmények vagy megrendelések biztosításán) túl a kedvező adókönyvet megtartása (városunkban sem építményadó, sem telekadó nincsen) is elengedhetetlen. Ezen túl kedvező telekárak és közműtámogatás is városi eszköz. Új gazdaságfejlesztési célok – mint az Ipari Park bővítése a BSE pálya Ipoly partra költöztetésével, a Déli Iparterületek fejlesztése, vagy a TESCO kereskedelmi környezetének fejlesztése – szintén elősegítik ezt. A közfoglalkoztatás, a diákmunka és a munkatapasztalati rendszer fejlesztése, szociális szövetkezetek létrehozása szintén a foglalkoztatás növelését szolgálja.

2. KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS A GAZDASÁG ÉRDEKÉBEN

A gazdaság első motorja a közművek kiépítése. Ezek közül is a gyors és egyszerű közlekedés talán a legfontosabb. Balassagyarmat éppúgy szenved a régió, mint saját belterületi útjainak állapotától. Magyarország kormánya e ciklusban belekezd a 2-es út négy-sávú fejlesztésébe, a 22-es út felújításába, hosszú évtizedek után végre megkezdődtek a pályafelújítások a Vác-Balassagyarmat vasútvonalon is, jelentősen javítva a főváros elérhetőségét. A városi fejlesztési program legnagyobb volumenű eleme a gazdasági területeket feltáró elkerülő utak folytatása. Ilyen a Déli belső és külső kerülő út, vagy az Északi elkerülő folytatása. Mindkét területen újabb ipari, kereskedelmi és egyéb gazdasági tevékenységnek helyet adó területek tárulhatnak fel. Eddig kihasználatlan gazdasági fejlesztési lehetőség az Aszódai vasútvonal melletti, infrastruktúrával jól ellátott terület. A Városüzemeltetési Kft. telephelyének Szügyi útra költözése a határátkelő kereskedelmi központtá válását segíti, de megoldódhat vele a Jószív, Bíró János és Árpád utcák Mikszáth útra csatlakozása is. Az Ipolypart utca uszodaépítés utáni felújítása pedig teljessé teszi a városközpont belső tehermentesítő úthálózatát. A munkába járást könnyíti a bicikliutak és a helyijáratú tömegközlekedés továbbfejlesztése.

3. CSALÁDOKAT SEGÍTŐ FEJLESZTÉSEK

Egészségügyi és Szociális Bizottságunk nevét Ifjúsági és Családügyi Bizottság névre kereszteljük, azt hangsúlyozandó, hogy Balassagyarmat jelenlegi városvezetésének a fiatalok és a családok a legfontosabb célcsoport. Egy város akkor igazán erős, ha létszámában gyarapodni képes. Bár Nógrád városai közt itt a legkisebb a népesség fogyása, de hosszú távon elemi érdekünk a demográfiai trend megállítása és megfordítása. Ezt nem csak a gyermekvállalás további ösztönzésével, hanem a segítő szolgáltatások és intézmények fejlesztésével is segíteni kell. Egyaránt koncentrálni kell az elesettek és hátrányos helyzetűek támogatását szolgáló szociális rendszer, gyermekvédelem erősítésére, mint a bölcsőde, óvodák és iskolák fejlesztésére, köztük a Nyitnikék óvoda újjáépítésére, vagy a középosztály színvonalas családi rendezvényeket óhajtó igényeire. A családok biztonságát növelik a megújuló energiájú olcsó távfűtés kiépítésén, a panelprogram folytatásán vagy a szociális ellátások díjainak kordában tartásán túl a térfigyelő kamerarendszer kiépítése vagy a közvilágítás fejlesztése is. A védett környezet, a jól működő csapadékvízrendszer és a házaktól gyűjtött szelektív szemétszállítás növeli a családok komfortérzetét is.

4. FÉSZEKRAKÓ PROGRAM FIATALOKNAK

Fejlesztési programunk fontos eleme az ingatlanfejlesztés: közművesítéssel a Springa dombon, a Török Ignác, a Vak Botyán és a Honti utca végi területen, az egykori Ifjúsági úti Iskola területén vagy a Semmelweis utcában olcsón elérhetővé teszünk új építési telkeket. A belvárosi „putrik” teljes

felszámolása és a főutcai lepusztult polgárházak revitalizációja is újabb lakhatási lehetőséget rejtenek. Miként a bérlakásépítés is. Fiatalos várost építünk: továbbfejlesztjük a mozit, a város frekventáltabb helyein wifit építünk, korszerű eszközökkel szereljük fel az intézményeket. Folytatjuk az extrém sportok szerelmeseinek a BMX, gördeszka és street-workout pályák bővítését. Gazdag rendezvényi kínálatot biztosítunk.

5. KULTÚRAFEJLESZTÉS

Kultúra alatt a test a lélek és a szellem kultúráját értjük: vagyis a sport, a művelődés, a közösségi értékek birodalmát – amire Kulturális Bizottságunk elnevezése is utal. Az utóbbi évek sikeres pályázatainak és megvalósult fejlesztéseinek hála félévszázados hátrányt dolgoztunk le az elmúlt években. Ma már alig van városias szolgáltatás, amivel nem rendelkezünk. A jövőre elkészülő Tanuszoda után csak egy méltó Színházterem és tágas Sportcsarnok hiányzik. Az Ipolypart utcai sportcentrumot is kiépítjük, a strand medencevizének fűtését megújítjuk. A multifunkciós Képtár, a megújult Szabadtéri Színpad után megnyitjuk az Ady utcai Civitas Fortissima Múzeumot. A Nógrádi Örökség Háza létrehozásával megújítjuk a Palóc liget kapujában álló Aninger házat és a Vármegye-házat is. Üresen álló ingatlanjaink egy részét nonprofit célra hasznosítjuk, létrehozva a Balassagyarmati Alkotóházat. A civil szféra támogatásával növeljük a gyarmatiak társadalmi és kulturális aktivitását.

6. BŐVÍTENI A PIHENÉS ÉS SZÓRAKOZÁS SZÍNHELYEIT

A méltó városi környezet elengedhetetlen része a szemlélődést és a passzív vagy aktív pihenést szolgáló minőségi parkok megléte. Növeljük a lomb és zöldfelületek mennyiségét. Évente 300 fát ültetünk, fásítjuk a Rákóczi és Kossuth utcákat, a lakótelepeket. Folytatjuk a játszótérépítést a Kecse és Palóc ligetben, az emeletes házak között. Fejlesztjük a Nyírjest, piknikező központtá tesszük az Ipoly holtágat, pihenő korzóvá a Ligeti sétányt. Minden korosztályt és ízlést kielégítő gazdag programkínálatot nyújtunk a városlakóknak és a turistáknak egész évben.

ÜTEMEZÉS

- 2014-2015 években elsőrendű feladat a 2014-2020-as Európai Unió fejlesztési ciklushoz szükséges előkészítési munkák elvégzése. Kiemelten az 1999-es **településrendezési tervének felülvizsgálata**, a fejlesztési célokhoz, az aktuális gazdasági folyamatokhoz való igazítása. A képviselő-testület által elfogadott fejlesztési **projektötletek rangsorolása és pályázatokra való előkészítése**, a tervezések megindítása. A fejlesztések tekintetében az előző ciklusról áthúzódó beruházások – ivóvízhálózat rekonstrukció, AGORA program stb. – finanszírozásának biztosítása is kötelezettségünk. A pénzügyi egyensúly megtartása érdekében önerős új beruházás ezen időszakban csak a későbbi pályázati fejlesztések érdekében indítható.

- 2016-2019 években már **stabilizált működéssel, gazdasági fellendüléssel számolunk**. Ebben az időszakban a bevételek növelését, a fejlesztési projektek előfinanszírozásának és az önrészek biztosításának pénzügyi konstrukcióit a fejlesztések, és a szolgáltatások színvonalának emelése érdekében kell megteremtteni. A szolgáltatások és a fejlesztések tekintetében egy gazdag, határon átnyúló, kereskedelmi, szolgáltató, kulturális intézményi struktúrával bíró **régióközpont** megalapozását kell erősíteni. Ezzel párhuzamosan ösztönözni a termelő egységek, beszállítók zöld és barnamezős városba települését is.

PÉNZÜGYPOLITIKA

KÖLTSÉGVETÉS

Működés tekintetében legfontosabb feladat a ciklus elején, hogy az elmúlt időszakban – a szabályozásban, ellátandó feladatok mértékében, gazdasági környezetben – bekövetkezett változásokat lekövessük. **Nem javaslunk változtatást a feladatellátás és a vagyonkezelés jogszabály által ciklus elején lehetséges megváltoztatásában.** Alapvető az Önkormányzati törvény szerinti kötelező feladatok jó színvonalú ellátásához szükséges gazdasági alapok hosszú távú biztosítása, melyet az állami adóssághoz tartózkodás 2013-2014 évben tett lehetővé. Jelen önkormányzati ciklusban feladatunk, hogy megóvjuk városunkat az újabb eladósodástól.

Szükséges működéssel kapcsolatos intézkedések:

- Felelős gazdálkodás, az intézmény- és városüzemeltetés szigorú és takarékos rendjének fenntartása.
- Tartózkodni az önként vállalt feladatok bővítésétől.
- Kötelező és önként vállalt nevelési, egészségügyi, művelődési és szociális ellátási feladatok körében a működési kiadások csökkentése (energia-racionalizálás, integráció, kapacitások és az ellátotti létszámok összehangolása, önkormányzati szinten szervezett feladat ellátási formák bővítése, képzések, szakosítás összehangolása stb.).
- Település üzemeltetés területén a szolgáltatás színvonalának jelentős javítása, (utak, járdák, vízelvezetés) melynek forrását részben a munkák saját kivitelezése, és a közmunkaprogram célszerűbb kihasználása jelentheti. Ezekben a területeken szükséges a civil szféra fokozottabb bevonása, az önrős és önkéntes felajánlások ösztönzése.
- Támogatások (sport, kultúra, egyéb civil szervezetek), tekintetében a szétaprózottság megszüntetésével illetve néhány területen érdemi támogatással biztosítani a költségvetés hasznosulását.
- Kiemelten fontos az önkormányzat központi támogatásoktól való függőségének csökkentése, a saját bevételek arányának növelése. Ebben a legnagyobb szerepe az adóbevételeknek lehet, melyre elsősorban a vállalkozások számának és jövedelemtermelő képességének növekedése esetén van lehetőség. Ezért mindent el kell követni az önkormányzat kiegyensúlyozott gazdálkodását biztosító gazdasági háttér megerősítése érdekében.
- A várható gazdasági erősödés folyamodványaként emelkedő saját bevételek felhasználását szigorúan az adóerő képesség növekedéssel arányos állami finanszírozás-kieséssel együtt kell mérlegelni.
- Banki finanszírozás helyett az éven belüli likviditást a saját költségvetésben képzett tartalékból kell biztosítani.

Szükséges fejlesztéssel kapcsolatos intézkedések:

- Az elengedhetetlen infrastrukturális beruházásokon túl kiemelt szerepet kell biztosítani a kötelező feladatok ellátását racionalizáló fejlesztéseknek (energetikai korszerűsítés, szétaprózott telephelyek megszüntetése).
- A pályázati tevékenység elengedhetetlen, azonban a remélt fejlesztések esetében rangsor felállítása szükséges a finanszírozhatóság érdekében (a kevésbé fontos pályázat nyertessége egy, a későbbiekben lehetséges fejlesztéstől veheti el a forrást).
- A pályázati önrőt saját bevételekből és vagyonhasznosításból kell biztosítani.

Jelenleg hasznosítható ingatlanok: volt Idősek Napközi Otthona, volt Bölcsőde, Bercsényi u. 2. ingatlan, Szondi úti telephely, nyírjesi területek, Sportintézmények Ady úti üres telephelye, volt ANTSZ, Vármegyeház légópince, Trikál úti volt konyha, barna és zöldmezős ingatlanok (Springa dombi két lakópark terület, Ipolypart, Fáy és Szügyi úti területek, Ifjúsági úti volt iskola, Szontagh u. 4.,

Városüzemeltetési Kft. telephely, Török, Vak Bottyán, Honti, Semmelweis u. és Kóvári telkek). A jelenleg kihasználatlan épületek, illetve csere útján további ingatlan hasznosítás lehetséges: Autóbuszmegálló, Háziiorvosi rendelők, Városgondnokság, Rákóczi útja 6., 7., 9., 25., 27., 33. és Kossuth u. 1. bérlemények, Hajléktalan szálló, Patvarci úti volt kiegészítő iskola stb.

ADÓPOLITIKA

A helyi jogalkotásra kiható szabályok:

A Htv. és ennek felhatalmazása alapján elfogadott önkormányzati rendeletek biztosítják az adóztatás kereteit és feltételeit. A helyi önkormányzat képviselő-testülete a helyi adók fajtáit és mértékét nem eredeti jogalkotói hatáskörében, hanem felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendeletben állapíthatja meg.

Az önkormányzat a törvényben biztosított adóztatási jogával élve több adónem (építményadó, telekadó, kommunális adó, idegenforgalmi adó, helyi iparűzési adó, új elemként magánszemélyekre kivethető egyéb települési adónemek) bevezetését rendelheti el. A testület az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, a gazdálkodási követelményekhez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan állapítja meg a törvényben meghatározott felső (adómaximum) határookra figyelemmel. Az egyes adókra vonatkozó szabályok csak a társadalmi és gazdasági szempontból kiemelt jelentőségűek - s ezért az önkormányzat által nem mérlegelhető - mentességeket tartalmaznak. Ugyanakkor az önkormányzat a helyi viszonyok ismeretében, a saját rendeletében korlátozással gazdagíthatja a mentességek, kedvezmények körét. Ez utóbbiakat jellemzően magánszemélyekre alakíthatja ki a testület. Az önkormányzat kizárólagos joga, hogy a törvényben meghatározott adóalanyok és adótárgyak tekintetében a helyi adókat vagy azok valamelyikét bevezesse, a már bevezetett adót a következő évre módosítsa, avagy hatályon kívül helyezze.

Általában az önkormányzat az adók mértékeit a helyi sajátosságokhoz, a gazdálkodási követelményekhez és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan állapítja meg. A jogalkotás során figyelemmel kell lennie a törvényben meghatározott felső (adómaximum) határookra.

Általános érvénnyel kimondható, hogy nem adhat felhatalmazást a Htv. önálló, eltérő vagy részletező szabályok megalkotására, az adó tárgya, az adó alanya, az adókötelezettség keletkezése és megszűnése valamint az adó alapja esetében. *Összefoglalva, az önkormányzat csak a Htv-ben meghatározott esetekben és mértékig jogosult önálló szabályokat alkotni.*

Adómérték megállapítása és a törvényi maximális mértékhez való viszonya:

A Htv. továbbra is lehetőséget biztosít a Képviselőtestületnek, hogy a vállalkozások és magánszemélyek teherviselő képességét mérlegelve, az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez és az adóalanyok teherviselő képességeihez igazodóan határozza meg.

Balassagyarmaton egyedülállóan kedvezményes adórendszerrel rendelkezik a hasonló városok körét tekintve, hiszen sem építményadó, sem telekadó, sem idegenforgalmi adókivetéssel nem él, s az alkalmazott adómértékeket tekintve is, alacsony mértékben kerülnek a törvényi lehetőségek – a helyi iparűzési adót kivéve – kihasználásra.

Helyi adók mértékének kihasználása:

A magánszemélyek **kommunális adója** 2003. évtől a fogyasztói árszínvonal változásával emelkedett, így a maximális mérték két tényezőből tevődik össze, egyik a jogszabályban meghatározott mérték, a másik az infláció indexált szorzata. Ebből ered, hogy 2015. évben a magánszemélyek kommunális adója esetében a jogszabályi mérték ugyan 12.000 Ft/év/adótárgy, ám az indexált mérték már 28624,3 Ft/év/adótárgy. Balassagyarmaton a magánszemélyek kommunális adójának mértéke legutóbb 2009. január 1-vel került megemelésre lakás, lakásbérlemény és beépítésre alkalmas telek esetén évi 3.000 Ft-ról 5.000 Ft-ra, egyéb nem lakás céljára szolgáló helyiség esetén pedig évi 4.000 Ft-ról 6.000 Ft-ra. Ennek megfelelően még 2008. évben az alkalmazott átlagos adómértékek a törvényi maximumhoz képest 24,2 %-ot tettek ki, úgy az emelés után ez az arányszám 31,9 %-ra nőtt, 2015-re ugyanakkor mindössze 19,2 %-ot mutat. **Elmondható, hogy reálértéken a balassagyarmati adóteher jelentősen csökkent az elmúlt évtizedben.**

Magánszemélyek kommunális adója

	Alkalmazott átlagos adómérték	Törvényi maximum mérték	A törvényi maximum %-os kihasználása
2008. évben	3500	14443,60	24,2 %
2009. évben	5500	17245,70	31,9 %
2015. évben	5500	28624,30	19,2 %

Helyi **iparűzési adó** mértéke nem indexálható, annak értéke maximálisan az adóalap 2%-a lehet.

A 2008-as gazdasági válság jelentős visszaesést hozott a balassagyarmati gazdasági szférában is, mely jól követhető az iparűzési adóbevételek változásában. Elmondható, hogy a 2010. évi mélypont óta trenddé vált az adónem emelkedése, az már 2012-ben lényegében elérte a válság előtti szintet, azóta pedig markánsan emelkedik. 2008-hoz képest 14,4 százalékkal, 2010-hez képest 54,2 százalékkal.

Iparűzési adóbevétel alakulása, terv és tényadatok (eFt)

<i>Év</i>	<i>Terv</i>	<i>Teljesítés</i>
2007	350 000	376 396
2008	500 000	693 871
2009	650 000	623 050
2010	600 000	514 866
2011	540 000	657 056
2012	655 000	680 489
2013	650 000	710 740
2014	680 000	793 865

Az adópolitika alakítása során folyamatosan vizsgáljuk, hogy a városban élők jövedelmezősége, munkavállalása miként alakul, valamint figyeljük a vállalkozások gazdasági erejének és a termelés, forgalom trendjének változását is. *Sajnos a gazdasági válság hatása az északi régióba tartozó megyékben, köztük Nógrádban is, számottevően rosszabb, mint az iparilag fejlettebb, prosperáló megyékben.* Ennek eredményeként más szerencsésebb térségekhez képest lassabb a helyi iparűzési adóbevétel emelkedése is.

2015. évtől az állandó és az ideiglenes jelleggel végzett iparűzési tevékenység esetén az adó évi mértékében csökkentést nem terveztünk, az állandó jellegű tevékenység esetén változatlanul az adóalap 2%-a, ideiglenes jelleggel végzett tevékenység esetén pedig 5.000 Ft/nap az adó mértéke.

A mikro-, kisvállalkozások részére fenntartjuk a vállalkozási adólaphoz kötött adómentességi formulát. Így a helyi iparűzési adó rendeletünk szerint továbbra is adómentességben részesülnek azok a vállalkozások, akiknek az éves vállalkozási szintű adóalapja az 500 ezer forintot nem haladja meg.

Az önkormányzat adóbevételeit a gazdasági helyzet, a jogszabályi környezet, az adópolitika változása, az adóhatóságok tevékenysége, a hátralékok alakulása egyaránt befolyásolja.

ÖSSZEFOGLALÁS

Helyi iparűzési adóban és a magánszemélyek kommunális adója esetében általános adóemelést, kedvezményesítést az ismert hatályos szabályok alapján a ciklus időtartama alatt nem tervezünk. Jelen gazdasági helyzetünkben, s az intézményhálózat stabilitása mellett továbbra sem kívánjuk terhelni más, új adónem bevezetésével Balassagyarmat polgárait és vállalkozóit.

VAGYONGAZDÁLKODÁS

Bárminemű vagyonértékesítés elsősorban **vagyongyarapítást** kell, hogy szolgáljon. A pályáztatást, és a versenyeztetést a rendeletek által előírtan kell biztosítani.

A **közbeszerzési** eljárásoknál törekedni kell az összevont városi beszerzésekre, de az önálló intézményi bonyolítások esetében is biztosítani kell a Hivatal szakembereinek (Beruházási Iroda) jelenlétét, felügyeletét az eljárásokban. Rész-ajánlattétel biztosítását minél szélesebb körben biztosítani kell, helyzetbe hozva a helyben adót fizető kis és középvállalkozásokat.

Megürülő **épületállomány** (Ifjúság úti iskola, Szondi utcai GAMESZ, Vármegyeháza stb.) hasznosítását eladással vagy átalakítással kell biztosítani.

Lakáskonceptiót alkotunk, melyben törekedni kell az elavult lakásállomány, a kintlévőségek és a vegyes kisebbségi tulajdon csökkentésére. Megürült bérleményeket, új lakás tulajdonszerzést, építést, vásárlást elsősorban a **tönkrement épületállomány elbontásának** (Rákóczi út 7-9.) pótlására és a belváros védett ingatlanjainak (belső Rákóczi útszakasz) **kisajátítására** kell fordítani.

Meg kell szilárdítani az önkormányzati tulajdonú cégek struktúráját (fenntarthatóság, takarékoság, hatékonyság, rendeleti kompatibilitás). Továbbra is vizsgálni kell a profiltisztítás, a párhuzamosságok megszüntetésének, a feladatok racionalizálásának lehetőségeit annak érdekében is, hogy **a lakosság és az önkormányzat terhei csökkenjenek**. A Városüzemeltetési Kft. és a Városgondnokság gépparkjának elhelyezését a déli iparterületen kialakítható, hosszú távon is alkalmas telephelyen (Szügyi út 65.) kell megoldani.

Az állami fejlesztési szükségletek, az intézményi és strukturális változások kapcsán **lobbizunk** megyei és országos szintű intézmények – Fegyház és Börtön, Törvényszék, Ügyészség, Megyei Rendőrkapitányság, Múzeum és Levéltár stb. – üres ingatlanjainkba történő betelepítése érdekében. A **Közösségi Szálló** zárttá tétele vagy városból való elköltöztetése továbbra is közös szándékunk.

TERÜLETRENDEZÉS, LAKÓTELEKALAKÍTÁS

Kiemelt feladat a ciklus elején az 1999-es többször módosított **településrendezési terv** és a hozzá kapcsolódó szabályzatok felülvizsgálata, a módosítások egységes átvezetése után. Itt elsősorban a közlekedési rendszert, a lehetséges gazdasági és lakóövezeteket kell újragondolni az eltelt időszak, és az állami és európai fejlesztési források fényében.

Folytatni kell az önkormányzati **temető** rekonstrukciós megújítását, s az **Ipoly-parti** állami területek visszaszerzését.

Lakóingatlanok kialakítása elsőként a Török I. utcában lehetséges, itt a közművek is biztosítottak.

A Május 1. utcával párhuzamosan, a Szabó Lőrinc Iskola mögötti, önkormányzati tulajdonú földrészleten (**Springa domb**) kialakított 28 db építési telek közművesítése és értékesítése a következő e célra hasznosítható terület.

A **Semmelweis** utca térségében pedig új területrendezés megvalósításával. A magántulajdonban lévő földrészlet tulajdonosainak esetleges bevonásával a közművek kiépítése, építési telkek kialakítása. A kialakítható telkek esetében a szabályozási terv kereslethez igazodó átgondolása is indokolt.

A **Veres Pálné és Patvarci út** menti szabad terület családi házas, vagy lakópark jellegű beépítéssel (40 db lakótelek, max. 80 lakás) értékesíthető.

Továbbá meg kell vizsgálni és elő kell készíteni **további telekalakításokat** a Kórház melletti, a Biohő Kft. feltáró útja révén megközelíthetővé vált területen, a Szontagh Pál utcával szemben a vasút melletti egykori játszótéren, a Honti, Perczel Mór és Vak Bottyán úton.

VÁROSÜZEMELTETÉS

ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

Balassagyarmat város szerepköre szerint a kistérség gazdasági és igazgatási szervező központja: **kereskedő, szolgáltató és iskolaváros**. A fejlesztési elképzeléseknek követni kell a gazdasági és társadalmi változásokat, ehhez kell illeszteni a város infrastruktúráját.

A városfejlesztés fontos alapgondolata a város valamennyi részének megfelelő életminőséget biztosító szintre hozása. A városnak meg kell őriznie **kisvárosi polgári karakterét** a jövőben is, kiemelt figyelmet fordítva az értékőrzésre, a történelmi városmag megújítására.

VÁROSSZERKEZETI ALAPELVEK

Továbbra sem cél a város belterületének jelentős növelése. A **meglévő lehetőségek** jobb kihasználása, a már közművel ellátott területek intenzívebb felhasználása, városiasabb lakókörnyezet kialakítása a célszerűbb. Külterület bevonására építési tevékenység céljára csak ott kerüljön sor, ahol ezt az egységesebb városszerkezet kialakítás megköveteli, és a jelenlegi belterületen e célra már tartalék terület nincs. Megerősítendő a **déli városrész** intézményi, és egyéb ellátási infrastruktúrája.

Elsősorban olyan életfeltételek teremtése a cél, amely a **„jó és alkalmas lakóhely”** kritériumának eleget tesz. A város funkciói között figyelemmel kell lenni az üdülő-idegenforgalmi szerepkörből adódókra is. Itt is egyelőre a helyi igényeket elégítik ki az üdülőterületek és az aktív pihenést szolgáló kertek, de a **turisztikai** fogadókészségünk növelése fontos fejlesztési cél. Ez utóbbira világít rá az Ipoly Erdő Zrt. Nyírjesi Fűvészkert és Vadaspark sikere.

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS

Kiemelt feladat a **történelmi városmag** további értéknövelő átépítése, a terület presztízsének emelése, az idegenforgalmi vonzerő, valamint a települési életminőség javítása okán. Meg kell találni a pályázati lehetőséget a **Vármegyeháza** felújítására, hosszú távú hasznosításukra, a belváros forgalomszervezése szempontjából kiemelkedően fontos **Ipolypart utca** megújítását, az itt épülő rekreációs és sportcentrum kiépítését. A **Vármegyeháza** megújítása, funkcióval való megtöltése e ciklusban is folytatandó feladat.

Az alábbi táblázatok a ciklus előre tervezhető **fontosabb fejlesztéseit** gyűjtik egybe.

Előző önkormányzati ciklusból áthúzódó beruházások (Ft)

	Pályázat megnevezése	Pályázati kiírás	Összköltség	Támogatás	Saját forrás	Támogatási intenzitás
1.	AGORA – Szabadtéri Színpad és Képtár	ÉMOP-Turisztika	180 000 000	180 000 000	0	100 %
2.	Városüzemeltetési Kft. költöztetése	BM támogatás	130 000 000	50 000 000	80 000 000	38 %
3.	Ivóvízellátás rekonstrukciója	Svájci hozzájárulás	1 475 000 000	1 419 000 000	56 000 000	96 %
4.	16-os Honvéd szobor	XX. sz. intézet	5 000 000	4 800 000	200 000	96 %
5.	Hulladékiszállító beszerzés	KEOP	80 000 000	80 000 000	0	100 %
	Összesen:		1 870 000 000	1 733 800 000	136 200 000	92,7 %

Tervezett fejlesztések a várható pályázati lehetőségek alapján (Ft)

	Pályázat megnevezése	Összköltség
1.	Déli belső elkerülő út I. ütem	80 000 000
2.	Déli belső elkerülő út II. ütem	300 000 000
3.	Ipolypart u. felújítás	100 000 000
4.	Tanuszoda	380 000 000
5.	Városi csapadékvíz-elvezető hálózat	250 000 000
6.	Nógrádi Örökség Háza	350 000 000
8.	Intézmény felújítások	450 000 000
9.	Sportcsarnoképítés	400 000 000
10.	Nyitnikék óvoda fejlesztése	250 000 000
12.	Színházterem	1 200 000 000
	Összesen:	3 560 000 000

Egyéb, a táblázatokban nem jelölt, pályázati forrást igénylő fejlesztési célok előkészítése:

- Önkormányzati bérlakásépítés, előközművesítéssel építési telkek kialakítása.
- Közvilágításfejlesztés
- Építési telkek közművesítése
- Mozi fejlesztése(3D, tető, gépészet)
- Ipari, kereskedelmi és szolgáltató ingatlanfejlesztés, közművesítés
- Bicikliút építés (déli kapcsolat és a 22-es út melletti)
- Házi orvosi rendelők kialakítása, korszerűsítése.
- Ipoly-parti rekreációs, sport és szórakoztató centrum kiépítésének folytatása (futball, atlétika, rekortán, BMX, extrém sportpálya, bicikli út, sétautak, parkosítás stb.)
- Hajléktalanszálló átköltöztetése
- Gyarmat középkori várának feltárása, rekonstrukciós várkerti megőrzése.

Állami (vagy állami cég) beruházást igénylő fejlesztési célok támogatása:

- Börtönépítés, műemlék börtönépület kiváltása
- Nyírjesi üdülotelep fejlesztése (gátmegerősítés, közművesítés, turisztika)
- Kórház rekonstrukció befejezése
- Mentőállomás megújítása
- Déli külső elkerülő (Szentlőrinc puszta - Galibapuszta között)
- Északi elkerülő út folytatása 2. ütem ÉK-i harmad.
- Ipoly-holtág rehabilitáció (vágóhíd mögötti természetvédelmi terület rendbe tétele)

Befektetői részvétellel megvalósuló fejlesztési célok támogatása:

- Üresen álló telkeken betelepülő ipar/kereskedelem részére történő hasznosítás.

Intézménystruktúra és egyéb koncepcionális változtatások:

Lakóterület, lakásépítés körében:

- Új lakóterületek beépítése a **kisvárosi, kertvárosi beépítésnek** feleljen meg, és tegye lehetővé a lakásépítési beruházások vállalkozói, illetve magánérős megvalósítását.

- Teleszerű, többszintes beépítésű már kialakított lakótelepeken (3 nagyobb tömb) kiegészítő építéssel szükséges a lakókörnyezet beépítésének minőségi kiteljesítése, a telepek komfortosítása, a „**Panelfelújítások**” támogatása.
- A lakásépítés területén az elkövetkező időben elsősorban a magánérős beruházásokkal kell számolni, az önkormányzat csak kevés (szakember) lakásépítést finanszírozhat saját erőből. Pályázati támogatással ugyanakkor szükséges a minőségi bérlakás állomány növelése.
- A megkezdett többszintes beépítésű lakóterületet (Mikszáth K. út, Árpád utca a Plus mögött) már ebben a szellemben kell befejezni, vállalkozói tőke felhasználásával piaci lakásépítéssel.
- Ennek megfelelően a lakóterület fejlesztéseket döntően az alacsonyabb beépítésű családi és kistársasházak építési területeinek megadásával, illetve lakópark beruházásokkal kell ösztönözni a már felsorolt területeken.

Gazdasági területek:

Főbb irányelvek:

- a meglévő ipari területek gazdaságosabb felhasználása, új területek feltárása,
- továbbra is előnyben kell részesíteni a környezetbarát ipari tevékenységek telepítését,
- a lakóterületek közé ékelődő, és lakóterületet zavaró gazdasági vállalkozások fokozatos kitelepítését meg kell oldani a déli vagy nyugati gazdasági területre.

Új gazdasági területek kiépítése a megkezdett infrastrukturális folyosók mentén:

- a Szügyi út és a Patvarci út-Aszódi vasútvonal mentén nagy területigényű cégek letelepedésének elősegítése (elsősorban ipari termelő tevékenységre),
- a Buszpályaudvar környékén kereskedelmi/gazdasági övezet kialakítása betelepülők részére,
- Ipari Park bővítése a BSE pálya Ipolypart utcába költöztetésével
- a déli belső elkerülő út iparterületi oldalán és a város észak-nyugati szélén a 22 sz. főút északi oldalán a gazdasági övezet lehetőségeinek kialakítása, (kimondottan logisztikai, kereskedelmi, szolgáltatási, raktározási tevékenységre)

Üdülőterületek, zöldterületek:

- A **Nyírjesi üdülőterület** elsődlegesen a város lakóinak üdülési, pihenési igényét kell, hogy szolgálja. Infrastrukturális fejlesztését a természeti környezet megóvása érdekében, és azzal összhangban kell elvégezni. Elsődleges a tavak rekonstrukciója, a tavakat övező erdők megújítása, a szennyvíz kezeletlenül talajba jutásának megakadályozása csatornázással, vagy más helyi biológiai szennyvízkezelési rendszer kiépítésével. A fejlesztés tekintetében szoros együttműködésre törekszünk az **Ipoly Erdő Zrt-vel**. A Nyírjes turisztikai hasznosítása konzorciális formában.
- A csatlakozó, ma is üdülési célú zártkertek területéből, a természetvédelmi követelmények szem előtt tartásával bővíthető az üdülő terület.
- A város zöldterületei - parkerdők, parkok, ipari területek körüli, út menti védő zöldsávok, utcafásítások – fejlesztését úgy kell megoldani, hogy egységes zöldterületi rendszert alkossanak és „zöld folyosókkal”, bicikliutakkal kapcsolódjanak a külterületen lévő parkerdőkhöz, a nagyobb, összefüggő védett erdőterületekhez.
- A 22 sz. főút északi elkerülő nyomvonala és a város jelenlegi belterülete közötti területsáv – benne az Ipoly holtággal – elsődleges funkciója: **rekreációs terület**.
- Megoldandó feladat a **közparkok, játszóterek** állapotának javítása, fejlesztése, az extrém sport szerelmeseinek BMX, korcsolya és gördeszka, street-workout pályák fejlesztése.

Közlekedés, parkolók:

- A város úthálózatának fejlesztésénél lényeges a fontossági sorrend meghatározása. A forgalmi és gyűjtőút hálózat kiépítésének az ütemezése közép- és hosszútávú időszakra, a városi forgalom, elsősorban a tömegközlekedés kedvezőbbé tételének alapulvételével történjen.
- Szükséges elkészíteni a város úthálózatának nyilvántartását, szolgáltatási osztályba sorolását. Nyilvántartást kell készíteni a közlekedési táblákról, gondoskodni kell a változások folyamatos átvezetéséről.

- A városközpont forgalmának csökkentése érdekében szükséges:
 - a 22 sz. másodrendű főforgalmi út déli belső tehermentesítő út építésének megkezdése második ütemének tervezése, pályázatása.
 - további egyirányúsítás vizsgálat a belvárosi forgalomszabályzásra.
 - a sugaras-gyűrűs gyűjtőút hálózat fokozatos kialakítása, és a helyi autóbusz közlekedés e vonalakra terelése egyértelmű járatszerkezettel
 - Az Ipolypart út átépítése, gyalogos járda, csapadékvíz elvezető rendszer és közvilágítás kiépítése.
 - A keleti elkerülés lehetőségének tervezése.
 - A Szügyi bicikli út Május 1. úti csomópontig való bekötése.
- A gépkocsi **parkolás** javítása – különösen a városközpont területén – a rehabilitációs jellegű átépítések, tömbbelső feltárások, egyirányúsítás biztosította területek igénybevitelével és szükség esetén kijelölt őrzött fizető parkolókkal történhet. A lakotelepek parkolási gondjainak megoldása érdekében közterületen új parkolóhelyek kialakítása szükséges a lakók bevonásával. (részletesen kidolgozott rendszer szerint, parkolóhely megváltás stb.)
- A vasúti közlekedés területén együttműködve a vasút üzemmel, törekedni kell a meglévő adottságokra alapozva, feltételes megállóhelyek kiépítésével elővárosi jellegű, helyi érdekű tömegközlekedés kialakítására. (Ipolyszög, Újkóvár-Ipari Park, Strand, vasútállomás, Kórház, Patvarc-vásártér, Órhalom megállókkal) Elengedhetetlen törekvés a közvetlen vasúti személyforgalom (Palóc Expressz / sebesvonat) újjáélesztése.

Úthálózat fejlesztési igénye:

- Kossuth-Leiningen-Szügyi út felújítása (a város legrosszabb állapotú közútja, állami beruházásban).
- Megtervezett belterületi utak felújítása: Benczúr, Perczel, Thököly, Trikál és Ipolypart utcák.
- Terv nélküli aszfaltozott utak felújítása: Vár utca, Felsőmalom, Bíró János, Balassa, Kölcsey, Mártírok, Sántha, Blázsik, Móra és Bartók utcák, Hősök tere.
- „Lakotelepek” belső úthálózatának javítása: Madách liget, Szontágh, Móricz, Springa utcái.
- Földutak portalanítása: Algőver, Perczel, Táncsics, Gárdonyi és Határőr utcák.
- Fedett buszmegállók létesítése a helyijáratú útvonalakon (déli elkerülőnél)

Közműhálózat:

- Javítani kell a Nyírjesi terület közmű-hálózatát, elsősorban az ivóvízellátás fejlesztésével.
- A belváros területén a vezetékes közművek, energia ellátási, hírközlési vezetékek új beruházásként csak **terepszint alatt** elhelyezett vezetékben, vagy kiépített alépítményben létesüljenek.
- A város **csapadékvíz** elvezetési rendszerében meg kell szüntetni a fehér foltokat, meg kell kezdeni a hidraulikai felmérés alapján a rendszer tervszerű felújítását; törekedni kell arra, hogy átépítéssel, rekonstrukcióval alkalmas legyen a város teljes területéről a záporvizek elvezetésére. A város csapadékvíz elvezető rendszerének átfogó karbantartási munkáit meg kell kezdeni a „**kritikus pontok**” (Nyírjesi-Vörösmarty-Honti-Mártírok-Baross utcák, Daróczi utca, Víz sporttelep környéke, Thököly utca, Piac) javításával. Az északi városrészhez hasonlóan elkészítendő a déli városrész hidraulikai szakvéleménye. A nyílt csapadékvíz elvezető rendszer tisztítását és szükség szerinti átépítését az érintett ingatlan tulajdonosok bevonásával a Városgondnokság és a Hivatal szakirányításával kell folyamatosan végezni.
- Terveket kell készíteni a **közvilágítás** fejlesztésekre (sötét foltok – Veres Pálné és Ipolypart utcák – felszámolására) élni a napelemes technológiával.

Értékvédelem:

Kiemelten óvjuk épített és természetes környezetünket, polgáraink nyugalma, a rendet és a tisztaságot, a csendes lakókörnyezetet!

Művi értékvédelem területén, az önkormányzat rendeletével összhangban, meg kell találni azokat az ösztönzőket, melyekkel a tulajdonosokat az épületállomány értékőrző, értéknövelő megújítására készíthetjük, szolgálva ezzel a városközpont rehabilitációját. **Önerős ingatlanfejlesztésekkel.**

Táj- és természetvédelem területén kiemelten kell kezelni:

- **Nyírjési tavak**, a tavakat tápláló források, és ezeket körülvevő erdők védelmét, a nyírjési üdülőterület és zártkertek üdülőcélú fejlesztését,
- a meglévő városi zöldfelületi elemek és a rendezési terv szerint kialakítandó új zöldfelületi elemek egységes zöldfelületi rendszerré fejlesztését, az un. **Zöldfolyosók** kialakítását,
- a szelektív hulladék gyűjtés és környezettudatos gazdálkodás elterjesztését, a felnövekvő generációk környezettudatos szemléletét,
- a **Palóc liget** rekonstrukcióját, mint központi fekvésű természetvédelem alatt álló parkot. A liget lekerítésének esetleges végiggondolásával. Ugyanígy fejlesztendő a szintén helyi védett Ligeti stány. Kezeleni kell a Springa dombi városerdőt, erdészeti terv alapján, hogy a közcélú parkerdő kialakítása később megtörténhessen sétautakkal, pihenőkkel, kilátóval.

Környezetvédelem:

A város belterületén elérendő alapvető környezetvédelmi célok:

- A közúti forgalomból eredő környezeti ártalmak mérséklése. A belváros elkerülésének ösztönzése.
- A tömegközlekedési nyomvonalakon az utak rekonstrukciójával, a pályaszerkezet felújításával csökkenteni kell a forgalmi zajból és talajrezgésből eredő környezeti károkat.
- Belvárosi faállomány pótlása, a „**gyarmati gömbjuhar**” és más fajok egységes városképi ösztönzése.
- Biztonságos bicikliutak kijelölésének megkezdése.
- A közigazgatási területen lévő mezőgazdasági célú földterületek lehetőség szerint teljes körű művelése, a földterületekre kiszórt hulladékok összegyűjtése és elszállítása, az agresszív, allergiát okozó gyomok terjedésének visszaszorítása.

A talaj szennyvízzel történő szennyezésének megszüntetése érdekében:

- Továbbra is feladat az egykori **Kőporc** üzem talajszennyezésének kárelhárítása.
- Folyamatos felderítéssel, a **szankcionálás** és ösztönzés egyensúlyával elérendő, hogy az ingatlan tulajdonosok a ciklus végéig ténylegesen rákössenek a szennyvízhálózatra, megszüntetve a házi derítők, szikkasztók okozta talajszennyezést, és az illegális bekötéseket. (csapadékbekötések esetében is)
- Kontrollálni kell az engedéllyel létesült zárt szennyvíztárolók vízzáróságát.
- A teljes csapadékvíz elvezető rendszert lehetőség szerint mentesíteni kell az **illegális szennyvíz rákötések** okozta károktól.

Települési szilárd hulladék okozta környezetszennyezés felszámolása érdekében:

- A civil szervezetek, iskolák, Városgondnokság és pályázatok bevonásával elérendő, hogy a város peremén kialakult **illegális személerakók** felderítése, felmérése és felszámolása megtörténjen.
- Fentiekkel párhuzamosan, módszeresen folytatni kell a **szelektív** hulladékgyűjtés elterjesztését, az újrahasznosítás lehetőségének bővítésével.
- Meg kell oldani a park- és intézményfenntartásból, valamint a közterületek karbantartásából eredő zöldhulladék **komposztálását**, erre alkalmas területen.
- Törekedni kell az önkormányzatnak a környezetvédelemben érdekelt civil szervezetek illetve a gazdasági élet más szereplői által elvégzendő, vagy tőlük elvárt feladatok megfelelő elhatárolására, az előkészítés és megvalósítás felelősségének tisztázására.

A város külterületén elérendő alapvető környezetvédelmi célok:

- A Nyírjési tórendszer és környezete természeti értékpotenciáljának megőrzése.
- Az önkormányzati tulajdonú **tavak** rekonstrukciója párhuzamosan a másik három tó rekonstrukciójának elvégzésével a tulajdonos Magyar Állam (Ipoly Erdő Zrt.) részéről.
- Fenti célok között elsősorban a tórendszert tápláló két forrás, és környezete, valamint a 6. tó állapot javítása a legsürgetőbb, egységes kezelési szabályzat és hasznosítási terv közös kidolgozásával, elfogadásával és megvalósításával.
- Erdészeti művelési tervek beszerzését követően meg kell kezdeni a tavak körüli beteg fenyvesek megújítását ellenálló, lombos fafajokkal, elkerülve a tarvágás okozta értékpotenciál csökkenést.

- Megoldandó a tavak alatti erdők és zártkertes, tanyás területek mezőgazdasági úttal való feltárása, a védett tópartok elkerülésével.
- Kiemelt feladat a város körüli területek mezőgazdasági hasznosításának **ökológiai szemléletű** optimalizálása. E célcsoportban elsődlegesen a parlagterületek erdősítésének támogatását kell előtérbe helyezni.
- A városi **vízbázis** távlati rehabilitációja érdekében a hidrogeológiai védőterület mentén a mezőgazdasági művelés helyett a rét-, legelőgazdálkodást, illetve az erdősítést kell támogatni.
- A külterületi illegális hulladék lerakók felszámolása
- Önkormányzati tulajdonú erdők egységes kezelése megállapodás alapján.

POLGÁRMESTERI HIVATAL

A Hivatal dinamikus fejlesztése továbbra is célunk: erősíteni az ügyfélbarát szolgáltatásokat, jelentősen bővíteni az elektronikus információáramlást, és az elektronikus ügyintézés (Internet).

Továbbra is aktív és **interaktív kapcsolatot** kívánunk tartani a lakossággal. Ezt szolgálja a 24 órás „véleményláda”, a havi polgármesteri-jegyzői sétanap, és a lakossági, illetve szakmai fórumok, közvélemény kutatások gyakoribbá tétele.

A várható fejlesztések és azok növekvő igénye érdekében a **Városfejlesztő Kft.** fenntartása indokolt, vállalkozói tevékenységével bevételei is növelhetőek.

Bár egyelőre nem ismert az építéshatóság részleges kormányhivatalhoz való kerülésének módja, de munkájának segítése érdekében a hatályos digitális **térképállomány** fejlesztése szükséges.

INTÉZMÉNYHÁLÓZAT

NEVELÉS ÉS KÖZOKTATÁS

Az önkormányzati feladatellátás struktúrája megváltozott az elmúlt években. Ma már nem kényszerülnek az Önkormányzatok döntési kompetenciájukon kívül eső, magasabb jogszabályok által szabályozott intézmények és feladatok ellátására. Ennek eredményeként az oktatási feladatok tekintetében városunk az oktatási infrastruktúra tulajdonjogát tartotta meg, a fenntartói szakmai irányítás állami kézbe került. A Balassi Bálint Gimnázium, a Madách Kollégium, a Zeneiskola, az EGYMI Patvarci utcai intézménye és a három állami általános iskolánk tekintetében az üzemeltetői feladatokat is ellátjuk. Miként a gyermekétkeztetés kötelezettsége is ránk hárul, kiegészülve a Nyírjesi RIDENS szakképző iskola konyhájával is. Ugyanakkor az óvodai ellátásban továbbra is szakmai fenntartói feladataink vannak.

DEMOGRÁFIA

Terveink során számolunk a várható gyermeklétszámokkal, hiszen a fenntartható intézményhálózat záloga a gyermekek száma.

A demográfiai kedvezőtlen változások miatt (születésszám csökkenés: 2008-ban 140, 2013-ban 127 gyermek) továbbra is indokolt a közös intézményben való működtetés az óvodai tagintézményi struktúrában. Ugyanitt szükséges a Cseperedő vagy a Központi tagóvodák telephelyévé tenni a Meseerdő óvodát. A gyermeklétszám csökkenése kezelhető csoportszám csökkentéssel, mely a nyugdíjazások adta kedvező helyzet miatt elbocsátások nélkül hajtható végre. **Hangsúlyozottan kijelentjük ugyanakkor, hogy az önkormányzat gazdasági helyzete lehetővé teszi, hogy a jelenlegi kubatúrában, minden óvoda tovább működhessen.** Hiszünk a 2015 nyarán életbe lépő

szocpol, a családi adókedvezmény, a lakáshitelek kibővítésével járó kedvező demográfiai fordulatban, ehhez pedig szükséges, hogy rendelkezünk megfelelő mennyiségű épületkapacitással. Ezt indokolja az a tapasztalat is, hogy tíz éven belüli akár 100 fős létszámingadozás is megjelenik az óvodákban (2002 őszén 619, 2006-ban 517, 2009-ben 613, 2013-ban 548 gyermek).

Infrastrukturális vonatkozások:

A nevelési-oktatási feladatok ellátását szolgáló önkormányzati ingatlanok állagának szinten tartása, esetleg pályázati források bevonásával, annak javítása a cél.

- Nyertes KEOP pályázat keretében szeretnénk nyílászárókat cserélni a Dózsa György Tagiskola régi épületén, a Balassi Gimnáziumban. Ez utóbbiban a gépészet és a tornacsarnok felújítása is időszerű.
- Nyitnikék Óvoda korszerűsítése szükséges.
- A Szabó Lőrinc iskola, továbbá a Balassi Gimnázium épületgépészeti, energetikai megújítása szükséges pályázat segítségével
- Madách kollégium gépészeti és energetikai fejlesztése.

KULTURÁLIS ÉLET ÉS ÁLLAMPOLGÁRI AKTIVITÁS

Továbbra is **kulturális misszióknak** tekintjük Balassagyarmat hírének öregbítését, az ezt segítő akciók, értékteremtő dokumentumok, produktumok, kiadványok, rendezvények létrehozását.

A kultúra és a **művelődés színtereit** alapvetően a Mikszáth Kálmán Művelődési Központban és a Madách Imre Városi Könyvtárban biztosítjuk. Ezen túlmenően fontosnak tartunk minden értékteremtő vállalkozás, alkotó egyéni és közösségi kezdeményezés, program támogatását, a MOZI és az Ady utcai új **Civitas Fortissima Múzeum** működtetését. A megújuló Szabadtéri Színpad és a multifunkcionális lehetőségekkel fejlesztett Képtár újabb élettérrel bővíti a kínálatot.

A Mikszáth Kálmán művelődési központ területén az eredeti beruházási program megvalósítására egy 350-400 fő befogadó képességű **színházterem** megépítésének pályázati támogatásával teljesítjük ki a művelődési központ tevékenységi körét.

Kiemelten kezeljük **Diákvárosi** mivoltunkból eredő kötelezettségeinket, hogy a fiatalok számára az értékteremtés mellett a szórakozás és szabadidő eltöltés tekintetében is vonzó hely legyen városunk. Ennek érdekében „BIZTONSÁGOS SZÓRAKOZÓHELY” programot indítunk, amelynek megvalósítására szoros együttműködést alakítunk ki a rendvédelmi szervekkel, a szórakozóhelyeket üzemeltető civil szervezetekkel, akiket anyagilag is ösztönözni kívánunk céljaink elérésében. Az újraéledt könnyűzenei élet, a Tornay művésztelep, a Tornay Galéria mind jó alap lehet egy **Balassagyarmati Alkotóház**, egy új ifjúsági közösségi tér létrehozásához. **IFJÚSÁGI ALAP** létrehozásával közvetlen költségvetési forráshoz juttatjuk a város diákságát.

A ciklus során minden évben kiírjuk a **kulturális pályázat**ot annak érdekében, hogy azok a helyi kezdeményezések is támogatást kapjanak, amelyek hozzájárulnak Balassagyarmat eseménydús kulturális sokszínűségéhez, a **lokálpatriotizmus** erősítéséhez, a helyi értékek megőrkítéséhez.

Törekszünk a ciklusprogramban megfogalmazott célok érdekében a **civil szervezetek** támogatásának megerősítésére, működésük és a város életében való aktivitásuk ösztönzésére.

EGÉSZSÉGÜGY

ALAPELLÁTÁS

Meg kell oldani a Rákóczi útja 23. alatti rendelők alkalmas elhelyezését vállalkozó részvétellel vagy önállóan.

Továbbra is célszerű a Fogászati Alapellátás Intézményi Társulás felé, hogy éljen a **fogorvosi alapellátás** teljes körű privatizációjának lehetőségével.

Javítani szükséges a **házi orvosi ügyeleti ellátás** hatékonyságát és minőségét.

SZAKELLÁTÁS

Az egészségügyi szakellátások tekintetében az állami felelősség lépett a helyi fenntartói szerepbe. Ennek ellenére szoros a kapcsolatunk a kórház menedzsmenttel, a folyó fejlesztési vagy lakhatási szükségletek tekintetében továbbra is az intézmény partnerei vagyunk. Legyen az érdekérvényesítés, lobbizás, vagy pályázattal nem érintett célok esetleges támogatása.

MEGELŐZÉS

Küldetésnek tekintjük a prevenciós tevékenységet is:

- Ösztönözni kell a **diagnosztikai** fejlesztéseket (mammográfia, CT stb.) a Kórházban.
- Bevezetendő a **dohányzás közterületi korlátozása**.
- Támogatni kell minden ilyen irányú társadalmi aktivitást.

SPORTFELADATOK

Céltűzéseinkkel összhangban együttműködünk a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel. Fenntartjuk és működtetjük sportlétesítményeinket. Biztosítjuk és fejlesztjük az iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit.

Ezen túl színteret biztosítunk az aktív szabadidős, félprofi és profi sportélet működtetéséhez, elsősorban a városlakók, de a kistérség polgárai, vagy az ide látogató turisták számára is.

Az Önkormányzat a helyi sport támogatására fordított pénzeszközöket túlnyomó részt saját bevételai terhére kénytelen biztosítani, miután a központi költségvetés ilyen jogcímen 2006-tól már nem biztosít forrást számunkra.

A fejlesztések tekintetében támogatjuk:

- **Tanuszodát** építünk a folyó nélkül maradt Madách híd mellett.
- Új Városi Sportcsarnok építését, vagy a jelenlegi nézőterének és öltözőjének bővítését, korszerűsítését, a tetőszerkezet felújítását.
- az Ipolyparti területen szabadidős, rekreációs park (extrém sportpályák, rekortán stb.) létesítését.

SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK

Alapelvünk, hogy **támogatásaink során a tisztességes és jogkövető rászorultságot és a gyermek(ek)et vállaló családokat helyezzük előtérbe.**

Az előző négy év során elért eredményeinkre támaszkodva tovább folytatjuk a küzdelmet a „szociális potyautasok” kiszűrésére annak érdekében, hogy a támogatások ténylegesen csak azokhoz a rászorulókhöz jussanak el, akiknek az létszükséglet.

Az Önkormányzat vezetése a pénzbeli szociális ellátások terén azokat a segélynemeket preferálja a következő 4 évben, amelyek a nehéz helyzetben élő, gyermeke(ke)t nevelő **családok** élethelyzetén javítanak, valamint támogatják a fiatalok helyben maradását és **gyermekvállalását**.

Kiemelten kezeljük a felsőoktatásban tanuló balassagyarmati, szociálisan hátrányos helyzetben élő családok fiataljait, különösen a felsőoktatásban tanulók szemeszterenként adható szociális támogatását.

Amennyiben jogszabály nem írja elő, nem kívánunk változtatni önként vállalt szociális feladataink és segélyeink rendszerén.

A **Városi Idősek Otthona**, mint bentlakásos szociális intézmény működtetését továbbra is fontos feladatunknak tekintjük. Annak fejlesztése, az ott lakók ellátási körülményeinek javítása érdekében fel kívánjuk tárni annak lehetőségét, hogy az intézmény részterülete milyen mértékben értékesíthető azonos funkció megtartásával, melynek bevételeiből mód nyílhat az otthon hosszú évek óta szükséges **akadálymentesítése** tekintetében.

ÖSSZEGZÉS

A gazdasági program Balassagyarmat Város Önkormányzatának 2014-2019-re szóló **ciklusprogramja**, mely az elkövetkező négy évben érvényesíteni kívánt célokat fogalmazza meg. Mindezeket a célokat olyan európai gazdasági környezetben kell megkezdennünk, amely az állami és a magánszféra mozgásterét is beszűkíti. Éppen ezért szükség van minden humán és anyagi erőforrás koncentrált hasznosítására.

Együtt kívánunk működni a városért tenni akaró polgárokkal, civil és szakmai szervezetekkel, egyházakkal, vállalkozókkal, cégekkel, politikai pártokkal, a sajtóval és a hivatal szakembereivel éppúgy, mint a kormányzati és önkormányzati szektor vagy a határon túli térség szereplőivel.

Döntéseinkkel, terveinkkel Balassagyarmat jövőjét nemcsak egy választási ciklusra, hanem **évtizedekre** kívánjuk biztosítani, s történelmi hagyományaihoz híven **évszázadokra** szeretnénk előnyére formálni. Közös programokat és **együttgondolkodást** folytatunk továbbra is, mert a régiók és a települések versenyében nagy a küzdelem.

De nemcsak a jövőre, hanem a jelenre is koncentrálnunk kell, hogy városunk **szerethetőbb és büszkébb közösség** legyen, hogy gyarapítsa fiataljait, megtartsa aktív korú polgárait és biztonságot adjon az időseknek is.

Balassagyarmat, 2015. március 20.

Medváczy Lajos
polgármester